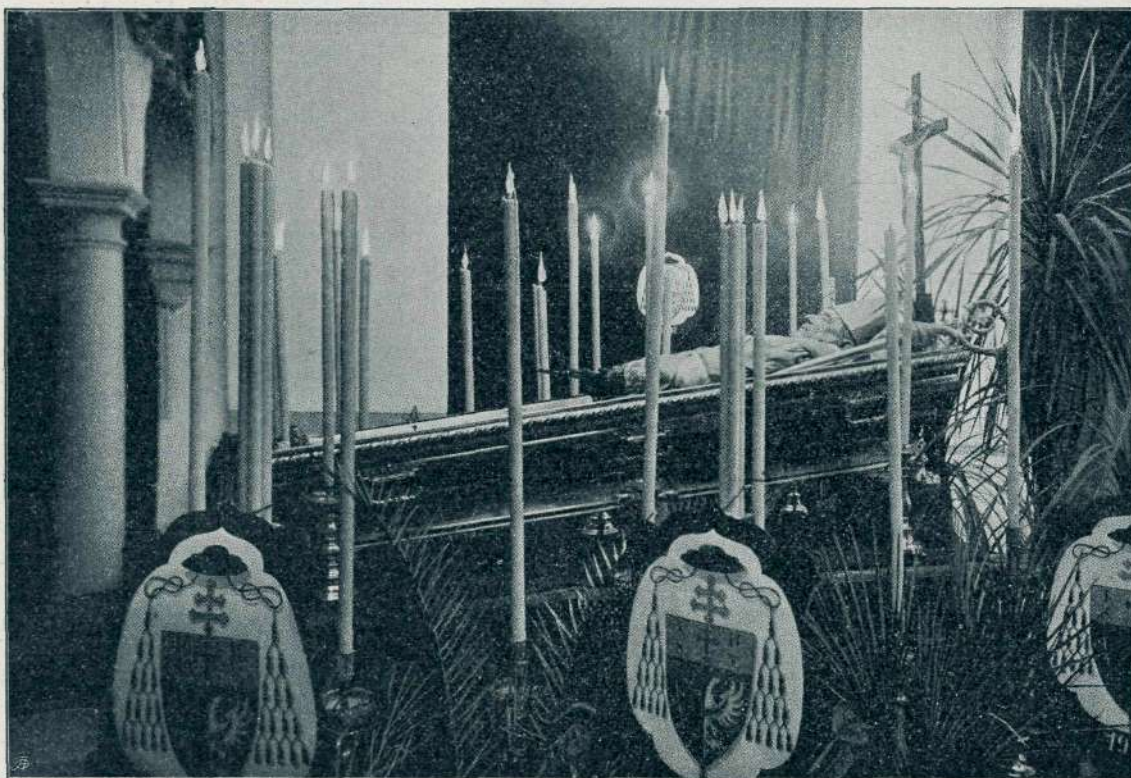

tatarskih navalov (l. 1241). Zato so dobili od kralja Bele IV. veliko posestvo Modruše. Benečani so bili zavidni krškim knezom radi njihovega napredovanja, pa so jim vzeli otok Krk l. 1244; toda že l. 1260. so se pomirili z njimi ter jim povrnili Krk, ali pod pogojem, da jim ostanejo vedno zvesti vazali.

V drugem razdelku „Krški knezovi od godine 1260. do mira u Zadru god. 1358.“ (stran 105.—157.) pripoveduje, kako so krški knezi počasi izstopali iz zveze z Benečani ter postali vazali samo ogrskohrvaških vladarjev, ker so

silno povzdignila. Ivan V. je postal prvi hrvaški ban. Kmalu jih vidimo tudi v sorodstvu s celjskimi grofi, toda na njihovo nesrečo; saj je znano, kako žalostno je končala življenje Elizabeta Frankapanka, soproga grofa Friderika Celjskega. Prijateljevali so takrat tudi s Habsburgovci ter so jih le-ti povzdignili do visokih časti. Tako sta bila dva Frankapana deželna glavarja na Kranjskem, in sicer Štefan l. 1436. do 1443. in zopet 1453. ter Dujan (ne Trojan, kakor piše Dimitz „Gesch. Krains“ l., str. 328.) l. 1444. Zli časi so nastopili za Frankapane, ko

Fot. A. Jerkič.

Kardinal-nadžkof Jakob Missia na mrtvaškem odru.

l. 1358. morali Benečani odstopiti med drugimi posestvi tudi otok Krk. Krški knezi so bili odločni privrženci Anžuvincev, ki so takrat vladali na Ogrskem in Hrvaškem. V tem času se seznanijo krški knezi tudi že z nemškimi sosednimi velikaši, s knezi goriškimi, s habsburškimi vojvodi v Avstriji, z grofi Ortenburškimi in z gospodi Divinskimi, pa dobé ravno po teh poslednjih tudi Reko v svojo posest.

Tretji del „Krški knezovi Frankapani kao baruni hrvatsko ogerski do gubitka otoka Krka god. 1358—1480.“ (str. 161.—296.) je najzanimivejši. V tem času se je rodovina Frankapanov

so začeli napadati Turki Hrvaško in slovenske kraje. Njih posestva so že takrat grozno trpela od teh napadov. Vkljub temu so se Frankapani dobro držali ter hrabro odbijali Turke. Pravijo, da je bil v bitki pri Radgoni l. 1418. tudi Nikola Frankapan s svojimi četami. Največji neprijatelj Frankapanom pa je bil ogrskohrvaški kralj Matija Korvin, ki jih je hotel popolnoma pokončati. Vzel jim je večji del njih posestev in lotil se je tudi otoka Krka, toda Frankapani so ga v tej zadregi izročili rajši Benečanom nego zamraženemu kralju. Tako je bila ta znamenita hrvaška rodbina hudo ponižana od